

PRACE NAUKOWE

Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

RESEARCH PAPERS

of Wrocław University of Economics

Nr 404

Finanse samorządu terytorialnego

Redaktorzy naukowi

Leszek Patrzalek

Hanna Kociemska

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2015

Redakcja wydawnicza: Joanna Świrska-Korłub
Redakcja techniczna: Barbara Łopusiewicz
Korekta: Hanna Jurek
Łamanie: Małgorzata Czupryńska
Projekt okładki: Beata Dębska

Informacje o naborze artykułów i zasadach recenzowania
znajdują się na stronie internetowej Wydawnictwa
www.pracnaukowe.ue.wroc.pl
www.wydawnictwo.ue.wroc.pl

Publikacja udostępniona na licencji Creative Commons
Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Bez utworów zależnych 3.0 Polska
(CC BY-NC-ND 3.0 PL)

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wrocław 2015

ISSN 1899-3192
e-ISSN 2392-0041

ISBN 978-83-7695-537-7

Wersja pierwotna: publikacja drukowana

Zamówienia na opublikowane prace należy składać na adres:
Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
ul. Komandorska 118/120, 53-345 Wrocław
tel./fax 71 36 80 602; e-mail: econbook@ue.wroc.pl
www.ksiegarnia.ue.wroc.pl

Druk i oprawa: TOTEM

Spis treści

Wstęp	9
Marcin Będzieszak: Opłaty w budżetach miast na prawach powiatów w Polsce – dodatkowe obciążenie społeczności lokalnej czy instrument równoważenia budżetów.....	11
Kamil Borowski: Budżet partycypacyjny jako instrument kształtowania polityki budżetowej i zarządzania finansami JST na przykładzie miasta Łódź.....	24
Bożena Ciupek, Piotr Kania: Determinanty reguł fiskalnych w zarządzaniu zadłużeniem jednostek samorządowych.....	37
Jan Czempas: Gminy górnicze – rozwój czy stagnacja?	53
Ryta Dziemianowicz, Renata Budlewska: <i>Czy tax expenditures</i> stosowane w podatkach państwowych mają wpływ na dochody JST? Przyczynek do dyskusji.....	68
Teresa Famulska, Beata Rogowska-Rajda: VAT a działalność jednostek samorządu terytorialnego – wybrane problemy.....	86
Beata Zofia Filipiak: Instrumenty rynku kapitałowego w finansowaniu jednostek samorządu terytorialnego.....	103
Sławomir Franek: Budżet zadaniowy w jednostkach samorządu terytorialnego – specyfika stosowanych rozwiązań.....	115
Dagmara Hajdys: Konsultacje społeczne jako jedna z determinant współpracy sektora publicznego z partnerem prywatnym w formule partnerstwa publiczno-prywatnego.....	125
Sławomira Kańduła: Wyrównywanie wydatków gmin – zasadność, przedmiot, zakres i źródła finansowania.....	137
Hanna Kociemska: Ryzyko w partnerstwie publiczno-prywatnym w teorii finansów publicznych i w praktyce.....	158
Katarzyna Maj-Waśniowska: Dylematy funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego w Polsce.....	170
Małgorzata Ofiarska: Udziały we wpływach z opłat produktowych jako źródło dochodów samorządu województwa.....	190
Zbigniew Ofiarski: Zasady i przesłanki stosowania z urzędu ulg w zapłacie należności o charakterze cywilnoprawnym przypadających jednostkom samorządu terytorialnego.....	204
Jarosław Olejniczak: Efektywność wydatków publicznych a mechanizm uzupełniania dochodów budżetów gmin w ramach subwencji ogólnej na przykładzie gmin miejsko-wiejskich województwa dolnośląskiego.....	219

Leszek Patrzalek: Subwencja ogólna jako instrument korekcyjno-wyrównawczy w systemie finansów samorządu terytorialnego	238
Marzanna Poniatowicz: Determinanty autonomii dochodowej samorządu terytorialnego w Polsce.....	245
Alicja Sekuła, Bartosz Julkowski: Pomiar efektywności wydatków budżetowych dużych miast w Polsce	265
Jolanta Szolno-Koguc: Problem zadłużenia miast metropolitalnych w Polsce	283
Joanna Śmiechowicz: Partnerstwo publiczno-prywatne w sektorze dróg – ocena dotychczasowych doświadczeń i możliwości implementacji przez samorząd terytorialny	296
Katarzyna Wójtowicz: System planowania przestrzennego a stabilność fiskalna polskich gmin	311
Marek Zdebel: Udzielanie ulg w płatności podatków przez samorządowe organy podatkowe	328

Summaries

Marcin Będzieszak: Fees in the budgets of cities with the powers of powiat in Poland – additional burden of local community or an instrument of budgets balancing	11
Kamil Borowski: Participatory budgeting as an instrument to create budgetary policy and management of local governments finances on the example of the city of Łódź.....	24
Bożena Ciupek, Piotr Kania: Fiscal rules factors in the management of local government debt	37
Jan Czempas: Mining municipalities – development or stagnation?	53
Ryta Dziemianowicz, Renata Budlewska: Do tax expenditures used in the state taxes affect incomes of the self-government units? a contribution to the discussion	68
Teresa Famulska, Beata Rogowska-Rajda: VAT in the context of the activity of local authorities – selected problems	86
Beata Zofia Filipiak: Capital market instruments in the financing of local government units	103
Sławomir Franek: Performance budgeting in polish local government – specific characteristics.....	115
Dagmara Hajdys: Public consultations as one of determinants of co-operation between public-private sector and a private partner in the PPP formula.....	125
Sławomira Kańduła: Reducing of municipalities expenditures – the justification, subject, scope and sources of financing	137
Hanna Kociemska: Risk in public-private partnership in the theory of public finance and in practice	158
Katarzyna Maj-Waśniowska: Dilemmas of civil society in Poland.....	170

Malgorzata Ofiarska: Shares in revenues from product charges as a source of voivodeship self-government incomes.....	190
Zbigniew Ofiarski: Terms and conditions for the application of <i>ex officio</i> reliefs in payment of dues of a civil law nature attributable to local government units.....	204
Jarosław Olejniczak: Efficiency of public spending vs. a mechanism of supplementing revenues of communes' budgets as part of general subsidy on the example of the urban-rural communes of the Lower Silesia Voivodeship.....	219
Leszek Patrzalek: General subvention as a correctional-compensation instrument in the local government finance system.....	238
Marzanna Poniatowicz: Determinants of the revenue autonomy of the local government in Poland.....	245
Alicja Sekuła, Bartosz Julkowski: Measuring Polish cities expenditure efficiency.....	265
Jolanta Szolno-Koguc: Debt problem of metropolitan cities in Poland.....	283
Joanna Śmiechowicz: Public-private partnership in the road sector – evaluation of past experience and possibilities of implementation by local governments in Poland.....	296
Katarzyna Wójtowicz: Spatial planning system vs. fiscal sustainability of Polish local governments.....	311
Marek Zdebel: Granting tax payment abatements by self-government tax organs.....	328

Małgorzata Ofiarska

Uniwersytet Szczeciński
e-mail: mofiarska@mec.univ.szczecin.pl

UDZIAŁY WE WPŁYWACH Z OPŁAT PRODUKTOWYCH JAKO ŹRÓDŁO DOCHODÓW SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA

SHARES IN REVENUES FROM PRODUCT CHARGES AS A SOURCE OF VOIVODESHIP SELF-GOVERNMENT INCOMES

DOI: 10.15611/pn.2015.404.13

Streszczenie: Celem opracowania jest analiza materiału normatywnego w zakresie uprawnień samorządu województwa do wykonywania władztwa daninowego w odniesieniu do udziałów we wpływach z opłat produktowych, których wymiar jest dokonywany w związku z wprowadzaniem do obrotu towarów uciążliwych dla środowiska (np. baterii, akumulatorów, opakowań z tworzyw sztucznych). Dokonane ustalenia pozwalają na sformułowanie wniosku, że niniejsze władztwo ma charakter ograniczony i w zasadzie ustawodawca nie wykonał dyspozycji zawartej w przepisach Konstytucji RP. Szczególna rola w wymiarze i poborze opłat produktowych przypada marszałkowi województwa, który spełnia funkcję quasi-organu podatkowego w tym zakresie. Udziały we wpływach z poszczególnych opłat produktowych zróżnicowano i wynoszą one od 0,5% do 50% wpływów. Samorząd województwa nie może swobodnie wykorzystać należnych wpływów, ustawodawca stanowczo bowiem określił cele, na które mogą być przeznaczone wpływy z opłat, np. na pokrycie kosztów egzekucji należności z tytułu opłat produktowych i obsługę administracyjną ich systemu, na finansowanie publicznych kampanii edukacyjnych. Uwzględniając ten aspekt, można stwierdzić, że udziały samorządu województwa we wpływach z opłat produktowych są w istocie podobne do dotacji celowych przekazywanych z budżetu państwa.

Słowa kluczowe: opłaty produktowe, marszałek województwa, ograniczone władztwo daninowe, celowe wpływy budżetowe.

Summary: The aim of the study is to analyse the normative material in terms of voivodeship self-government competence to exercise the levying power in relation to shares in revenues from product charges, the implementation of which is carried out in connection with the marketing of goods harmful to the environment (e.g. batteries, car batteries, plastic packaging). The findings allow us to conclude that the said power is of a limited nature and in principle the legislator did not execute the instruction contained in the provisions of the Constitution of the Republic of Poland. The special role in the administration and collection of product charges falls to the marshal of the voivodeship who serves as a quasi tax authority in this

regard. Shares in revenues from specific product charges have been differentiated and constitute between 0.5% and 50% of the revenues. A voivodeship self-government cannot freely use the revenues because the legislator strongly defined purposes for which the revenues can be used, for example, to cover the cost of recovery of receivables from product charges and the administrative maintenance of their system, or to fund public education campaigns. Taking into account this aspect it can be stated that shares of a voivodeship self-government in revenues from product charges are similar in nature to earmarked subsidies received from the state budget.

Keywords: product charges, marshal of a voivodeship, limited levying power, earmarked budget revenues.

1. Wstęp

Władztwo daninowe samorządu województwa w zasadzie nie zostało rozwinięte w ustawodawstwie zwykłym. Nie wykonano konstytucyjnej dyspozycji wynikającej z art. 168 Konstytucji RP [Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. ...], według której wszystkim jednostkom samorządu terytorialnego (j.s.t.) przysługuje prawo ustalania wysokości podatków i opłat lokalnych w zakresie określonym w ustawie. Wśród źródeł dochodów samorządu województwa nie wymieniono ani podatków, ani opłat¹, istotnie ograniczając w ten sposób jego samodzielność finansową. W przepisach u.d.j.s.t. udziałom we wpływach z podatków dochodowych od osób fizycznych [Ustawa z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych...] oraz od osób prawnych [Ustawa z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych...] nadano formalny status źródeł dochodów własnych, ale ze względu na brak zarówno możliwości administrowania tymi źródłami dochodów przez organy województwa, jak i kształtowania którejkolwiek z elementów prawnej konstrukcji tych podatków nie są to źródła dochodów własnych w znaczeniu realnym.

Głównym problemem badawczym jest wykazanie, że ustawodawca w sposób niekonsekwentny używa pojęcia „dochody własne” do określenia udziału samorządu województwa we wpływach z opłat produktowych. Niekonsekwencja ustawodawcy polega na tym, iż nie dostrzega, że organy samorządu województwa nie zostały wyposażone w żadne atrybuty władztwa w zakresie tego źródła dochodów. Marszałek województwa wypełnia jedynie funkcje o charakterze techniczno-rozliczeniowym w zakresie poboru opłat produktowych, ich ewidencjonowania na wyodrębnionym rachunku i przekazywania większości wpływów do budżetu państwa lub Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Udział samorządu województwa we wpływach z opłat produktowych jest pozornie zbliżony do jego udziału we wpływach z podatków dochodowych. Dokładniejsza analiza tego

¹ [Ustawa z 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego...], dalej u.d.j.s.t.

problemu wskazuje jednak, że niniejszy udział stanowi raczej wynagrodzenie za realizację zadań publicznych, które powinny znajdować się w administracji rządowej. W związku z tym udział samorządu województwa we wpływach z opłat produktowych jest bardzo zbliżony do udziału j.s.t. w dochodach uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami.

Zastosowano metodę dogmatyczno-prawną oraz częściowo empiryczną. Poddano analizie przede wszystkim obowiązujące przepisy prawa, a także dorobek orzecznicy sądów.

Z artykułu 18 pkt 11 Ustawy z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa² wynika, że do wyłącznej właściwości sejmiku województwa należy uchwalanie, w granicach określonych ustawami, przepisów dotyczących podatków i opłat lokalnych. Niniejszą kompetencję rozwinęto tylko w zakresie opodatkowania podatkiem rolnym³, który jest źródłem dochodów własnych gmin. Zgodnie z art. 5 ust. 2 u.p.r. sejmik województwa na wniosek rady gminy może, po zasięgnięciu opinii izby rolniczej, w szczególnych, gospodarczo uzasadnionych wypadkach, zaliczyć niektóre gminy do innego okręgu podatkowego niż określony w rozporządzeniu [Rozporządzenie Ministra Finansów z 10 grudnia 2001 r. ...], ale nie może to spowodować zmniejszenia liczby hektarów przeliczeniowych dla tego województwa o więcej niż 1,5%. Efektem takich zmian jest zmniejszenie podstawy opodatkowania i ostatecznie wysokości podatku rolnego. W podatku rolnym stosowana jest ulga polegająca na obniżeniu kwoty obliczonego podatku dla gruntów położonych na terenach podgórskich i górskich⁴.

Wymienione zadania sejmiku województwa są zadaniami z zakresu administracji rządowej. Sejmik województwa nie ma kompetencji bezpośrednio kształtujących wysokość lokalnych danin publicznych (podatków oraz opłat) [Kotulski 2005, s. 161-162], ponieważ samorządu województwa nie wyposażono we własne źródła dochodów w postaci podatków i opłat. Władztwo daninowe sejmiku województwa nie ma zatem realnego charakteru [Glumińska-Pawlic 2012, s. 196]. Wykonywanie tych kompetencji, w granicach wyznaczonych przepisami szczegółowego prawa podatkowego, pośrednio jednak wpływa na wysokość podatku lokalnego (gminnego).

2. Status oraz podstawy prawne wymiaru i poboru opłat produktowych

W doktrynie status prawny opłat produktowych postrzegany jest niejednolicie. Uznawane są za podatki związane z ochroną środowiska (tzw. podatki środowiskowe) [Mączyński 2002, s. 18-22] lub szerzej – jako szczególne daniny publiczne sytuowa-

² Tekst jedn. Dz. U. 2015, poz. 1392 ze zm.

³ [Ustawa z 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym ...], dalej u.p.r.

⁴ Zgodnie z art. 13b ust. 2 u.p.r. za miejscowości położone na terenach podgórskich i górskich uważa się miejscowości, w których co najmniej 50% użytków rolnych jest położonych powyżej 350 m nad poziomem morza. Wykaz tych miejscowości w danym województwie ustala sejmik województwa.

ne między podatkiem a opłatą, ponieważ wykazują określone cechy ekwiwalentności i spełniają istotne funkcje, tj. bodźcową, prewencyjną oraz dystrybucyjną. Stanowią instrument realizacji jednej z głównych zasad prawa ochrony środowiska, według której „zanieczyszczający płaci” [Draniewicz 2009, s. 262-264; Draniewicz 2008, s. 24-37]. Nie ulega wątpliwości, że opłaty produktowe są szczególnym rodzajem daniny publicznej, o czym może świadczyć m.in. nakaz odpowiedniego stosowania do nich przepisów działu III (pt. *Zobowiązania podatkowe*) ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa⁵, sformułowany w ustawach regulujących elementy prawnej konstrukcji tych opłat⁶.

Nie sformułowano uniwersalnej legalnej definicji pojęcia „opłata produktowa”. W poszczególnych ustawach posłużono się tym określeniem, ale tylko w art. 2 pkt 9 u.o.p.g.o. je zdefiniowano. Opłatą produktową (tylko na gruncie przepisów u.o.p.g.o.) jest opłata obliczana i wpłacana w przypadku nieosiągnięcia wymaganego poziomu odzysku i recyklingu.

Pojęcia „odzysk” oraz „recykling” powinny być tłumaczone zgodnie z ich znaczeniem przyjętym w ustawie o odpadach. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 14 i pkt 23 u.o.o. odzysk to każdy proces, którego głównym wynikiem jest to, aby odpady służyły użytecznemu zastosowaniu przez zastąpienie innych materiałów, które w przeciwnym przypadku zostałyby użyte do spełnienia danej funkcji, lub w wyniku którego odpady są przygotowywane do spełnienia takiej funkcji w danym zakładzie lub ogólnie w gospodarce. Recykling to odzysk, w ramach którego odpady są ponownie przetwarzane na produkty, materiały lub substancje wykorzystywane w pierwotnym celu lub innych celach. Obejmuje ponowne przetwarzanie materiału organicznego (recykling organiczny), ale nie obejmuje odzysku energii i ponownego przetwarzania na materiały, które mają być wykorzystane jako paliwa lub do celów wypełniania wyrobisk.

Pojęcie „opłaty produktowe” to kategoria zbiorcza, w ramach której można wyodrębnić poszczególne ich rodzaje, różniące się między sobą zakresem przedmiotowym i podmiotowym, podstawą i sposobem wymiaru, wysokością stawek, przeznaczeniem uzyskanych wpływów, podmiotami administrującymi poszczególnymi źródłami opłat. Można przy tym wyodrębnić typowe opłaty produktowe (*sensu stricto*) oraz pozostałe opłaty ściśle związane z procedurą wymiaru i poboru opłat produktowych (*sensu largo*).

Do pierwszej grupy można zaliczyć opłaty produktowe (w tym dodatkowe opłaty produktowe) wymierzane i pobierane na podstawie przepisów ustaw regulujących

⁵ Tekst jedn. Dz.U. 2012, poz. 749 ze zm.

⁶ [Ustawa z 14 grudnia 2012 r. o odpadach...], dalej u.o.o.; [Ustawa z 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami...], dalej u.o.p.g.o.; [Ustawa z 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami...], dalej u.g.o.o.o.; [Ustawa z 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym...], dalej u.z.s.e.e.; [Ustawa z 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach...], dalej u.b.a.; [Ustawa z 20 kwietnia 2004 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową...], dalej u.s.z.w.o.

tryb postępowania z różnymi rodzajami odpadów lub innych produktów mających niekorzystny wpływ na środowisko. W drugiej grupie mieszczą się opłaty roczne i opłaty rejestrowe wymierzane na podstawie przepisów u.o.o., a także opłaty na publiczne kampanie edukacyjne i opłaty depozytowe pobierane na podstawie przepisów u.b.a.

Ustawowy obowiązek ponoszenia opłat produktowych z reguły spoczywa na szczególnie kwalifikowanych przedsiębiorcach, tzn. wprowadzających do obrotu, którymi mogą być: producenci, importerzy, konfekcjonerzy oraz podmioty sprzedające dane produkty pod własnym oznaczeniem [Draniewicz 2007b, s. 75].

3. Zadania marszałka województwa w zakresie wymiaru i poboru opłat produktowych *sensu stricto*

W przepisach u.o.p.g.o. określono zasady ustalania i pobierania opłaty produktowej, której celem jest minimalizowanie powstawania odpadów z produktów, ograniczanie ich negatywnego wpływu na środowisko oraz zapewnianie wysokiego poziomu odzysku i recyklingu odpadów. Opłatę produktową wymierza się w razie nieosiągnięcia wymaganego poziomu odzysku i recyklingu. W piśmiennictwie podkreślono, że opłaty produktowe mają szczególny charakter prawny i powinny być traktowane jako rodzaj sankcji nakładanych na przedsiębiorców, którzy nie wykonują obowiązków wynikających z przepisów ustawowych [Małecki 2012, s. 126].

Obowiązki dotyczące odzysku odpadów (w szczególności ich recyklingu) mogą być wypełniane przez przedsiębiorcę samodzielnie albo za pośrednictwem organizacji odzysku (przejmującej od przedsiębiorcy obciążające go obowiązki na podstawie umowy). Zgodnie z art. 12 u.o.p.g.o. rozliczenie wykonania tych obowiązków następuje na koniec roku kalendarzowego. Podmioty, które nie wykonały tych obowiązków, powinny wnieść opłatę produktową, obliczoną oddzielnie w razie nieosiągnięcia wymaganego poziomu odzysku oraz recyklingu. W orzecznictwie sądów przyjęto, że osiągnięcie wymaganego dla odzysku poziomu recyklingu oznacza uprzednie przeprowadzenie odzysku. Nie może to jednak prowadzić do wniosku, że poniesienie opłaty za brak recyklingu określonej części odpadów oznacza tym samym wniesienie opłaty za brak w tej części odzysku [Wyrok WSA w Warszawie z 16 czerwca 2009 r. ...].

Według art. 12 i art. 13 u.o.p.g.o. podstawę obliczenia opłaty produktowej stanowi masa produktów w kilogramach, natomiast wysokość opłaty jest iloczynem stawki opłaty⁷ i różnicy między wymaganym a osiągniętym poziomem odzysku (re-

⁷ Maksymalne stawki opłat produktowych określono w art. 14 u.o.p.g.o. Są one waloryzowane 1 stycznia każdego roku kalendarzowego w stopniu odpowiadającym średniorocznemu wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjętemu w ustawie budżetowej za rok poprzedni. Obwieszcza je na kolejny rok minister właściwy do spraw środowiska, nie później niż w terminie do 30 września każdego roku – por. [Obwieszczenie Ministra Środowiska z 11 sierpnia 2014 r. ...].

cyklingu) przeliczonej na wielkość wyrażoną w masie produktów. Niniejsza opłata obliczana jest zatem (odrębnie dla każdego rodzaju produktu) od nadwyżki podstawy obliczania ponad wskaźniki wymaganego poziomu odzysku lub recyklingu. Pozwala to uznać roczne, procentowe poziomy odzysku i recyklingu, określane przez ministra właściwego do spraw środowiska, za odpowiednik podatkowego minimum, którego przekroczenie powoduje przyjęcie za podstawę obliczenia opłaty tylko nadwyżki podstawy ponad minimum określone normatywnie [Fill 2012, s. 54].

Zgodnie z art. 16 i art. 17 u.o.p.g.o. opłatę produktową (obliczoną na koniec roku kalendarzowego) należy wpłacić na wyodrębniony rachunek urzędu marszałkowskiego, w terminie do 31 marca roku kalendarzowego następnego roku. Zadaniem marszałka województwa jest monitorowanie sposobu i terminu wykonywania tego zobowiązania. W razie stwierdzenia, że podmiot zobowiązany nie wniósł opłaty produktowej lub uiścił ją w kwocie niższej od należnej, marszałek województwa wydaje decyzję określającą wysokość zaległości z tego tytułu. W przypadku niewykonania tej decyzji marszałek województwa ustala, w drodze decyzji, dodatkową opłatę produktową w wysokości 50% kwoty niewpłaconej opłaty produktowej. Termin płatności opłaty produktowej i dodatkowej opłaty produktowej wynosi 14 dni od dnia, w którym decyzja ustalająca wysokość opłaty stała się ostateczna. Rola marszałka województwa, jako organu właściwego w sprawach opłaty produktowej, polega na kontroli prawidłowości samoobliczenia. W wyniku tej kontroli marszałek województwa dokonuje określenia opłaty, przy czym „wymiar kontrolny” przybiera formę decyzji deklaratoryjnej, mimo że jednocześnie określane są w niej odsetki za zwłokę naliczane od następnego dnia po upływie terminu płatności [Draniewicz 2013b, s. 132].

Zasady gospodarowania wpływami z opłat produktowych i dodatkowych opłat produktowych określono w art. 27 u.o.p.g.o. Udział w wysokości 2% wpływów jest dochodem budżetu województwa samorządowego przeznaczanym na pokrycie kosztów egzekucji należności z tytułu tych opłat oraz obsługę administracyjną systemu opłat produktowych. Sposób sformułowania treści art. 27 ust. 3 u.o.p.g.o. może prowadzić do wniosku, że udział we wpływach z tych opłat jest źródłem dochodów własnych województwa. Użyto bowiem stwierdzenia „wpływy z opłat produktowych w wysokości 2% stanowią dochody budżetu województwa samorządowego”. Te wpływy nie mogą być jednak swobodnie wykorzystywane przez województwo, wprost w ustawie wyznaczono bowiem zadania, które należy finansować z tego źródła (tzn. koszty egzekucji należności z tytułu opłat produktowych i obsługi administracyjnej systemu tych opłat). Status prawny udziału we wpływach z opłat produktowych jest zatem odmienny od statusu udziałów województwa we wpływach z podatków dochodowych od osób fizycznych oraz od osób prawnych (odpowiednio w wysokości 1,60% oraz 14,75% wpływów), ponieważ udziały we wpływach z podatków mogą być swobodnie wykorzystywane na zadania planowane w uchwale budżetowej województwa.

W przepisach u.g.o.o.o. w podobny sposób uregulowano zasady wymiaru i poboru opłaty produktowej w przypadku nieosiągnięcia wymaganego poziomu recyklingu oraz odzysku odpadów opakowaniowych [Szymańska, Zacher 2004, s. 41-51]. Zobowiązanymi do wniesienia opłaty są wprowadzający produkty w opakowaniach oraz organizacje odzysku opakowań. Opłatę produktową ustala zobowiązany – w drodze samoobliczenia – oddzielnie w przypadku nieosiągnięcia każdego z wymaganych poziomów. Podstawą ustalenia opłaty jest masa w kilogramach opakowań danego rodzaju, w których produkty wprowadzono do obrotu. Zgodnie z art. 35 ust. 1 u.g.o.o.o. maksymalna stawka opłaty produktowej dla opakowań wynosi 4,50 zł za 1 kg⁸. Najwyższą stawkę ustalono dla opakowań z tworzyw sztucznych (2,70 zł za 1 kg), natomiast najniższą – dla opakowań ze szkła lub drewna (0,30 zł za 1 kg). Opłatę należy obliczyć na koniec roku kalendarzowego i wnieść na wyodrębniony rachunek bankowy prowadzony przez marszałka województwa do 15 marca roku następnego.

Jeżeli zobowiązany nie wnieśnie opłaty produktowej albo wnieśnie ją w kwocie niższej od należnej, to marszałek województwa ustala, w drodze decyzji, wysokość zaległości z tego tytułu. W razie niewykonania tej decyzji marszałek województwa ustala, w drodze decyzji, dodatkową opłatę produktową w wysokości 50% kwoty niewniesionej opłaty produktowej. Obie opłaty należy wnieść w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja ustalająca ich wysokość stała się ostateczna. Zgodnie z art. 38 u.g.o.o.o. udział w wysokości 10% wpływów z tych opłat jest dochodem budżetu województwa i powinien być przeznaczony na pokrycie kosztów egzekucji należności z tytułu tych opłat oraz obsługi administracyjnej ich systemu. Pozostałe wpływy marszałek województwa przekazuje, w terminie 30 dni po upływie każdego kwartału, na rachunek bankowy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW).

Status podobny do analizowanych udziałów mają udziały samorządu województwa we wpływach z opłat za wprowadzanie do obrotu na terytorium RP substancji kontrolowanych⁹. Zgodnie z przepisami u.s.z.w.o. wprowadzający po raz pierwszy do obrotu na terytorium RP substancje kontrolowane obowiązany jest wnieść opłatę za te substancje. Obowiązek wniesienia opłaty powstaje na koniec roku kalendarzowego, a należną kwotę wpłaca się na wyodrębniony rachunek bankowy właściwego urzędu marszałkowskiego w terminie do 31 marca roku następnego. Jeżeli zobowią-

⁸ Na podstawie delegacji sformułowanej w art. 35 ust. 2 u.g.o.o.o. minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych oraz ministrem właściwym do spraw gospodarki określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe stawki opłat produktowych dla poszczególnych rodzajów opakowań, kierując się negatywnym oddziaływaniem na środowisko odpadów opakowaniowych powstałych z tych opakowań, kosztami ich zagospodarowania oraz biorąc pod uwagę, że opłata produktowa powinna stanowić zachętę do poddawania odpadów opakowaniowych odzyskowi i recyklingowi. Por. [Rozporządzenie Ministra Środowiska z 16 grudnia 2014 r. ...].

⁹ Np. wodorochlorofluorowęglowodory lub bromometan.

zany nie wniesie opłaty w terminie lub wpłaci ją w kwocie niższej od należnej, to marszałek województwa ustala, w drodze decyzji, dodatkową opłatę za substancje kontrolowane w wysokości 50% niewpłaconej kwoty z tytułu opłaty za substancje kontrolowane. Ustalenie tej opłaty nie ma charakteru uznaniowego, lecz obligatoryjny. Nie jest zatem możliwe różnicowanie tej opłaty, ponieważ w ustawie wprost określono sposób ustalenia jej wysokości [Wyrok WSA w Warszawie z 21 września 2010 r. ...]. Termin płatności opłat (podstawowej i dodatkowej) wynosi 14 dni od dnia, w którym decyzja ustalająca wysokość opłat stała się ostateczna.

Zgodnie z art. 25 u.s.z.w.o. urzędy marszałkowskie gromadzą na odrębnych rachunkach bankowych wpływy z tytułu opłat za substancje kontrolowane. Wpływy z tego tytułu w wysokości 0,5% są dochodem budżetu samorządu województwa przeznaczonym na pokrycie kosztów egzekucji należności z tytułu tych opłat i obsługi administracyjnej ich systemu. Pozostałe kwoty marszałek województwa przekazuje na rachunek bankowy NFOŚiGW.

W myśl art. 33 u.b.a. wprowadzający baterie przenośne lub akumulatory przenośne jest obowiązany do osiągnięcia ustalonych poziomów zbierania¹⁰ (w 2015 r. poziom ten wynosi 40%, natomiast od 2016 r. będzie wynosił 45%) [Rozporządzenie Ministra Środowiska z 3 grudnia 2009 r. ...]. Jeżeli na koniec roku kalendarzowego wprowadzający takie produkty nie osiągnie wymaganego poziomu zbierania, to jest obowiązany wnieść opłatę produktową obliczaną jako iloczyn stawki opłaty produktowej i różnicy między masą zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych, jaką należy zebrać, aby osiągnąć wymagany poziom zbierania w danym roku kalendarzowym, a masą zebranych w tym roku zużytych takich produktów. Zgodnie z art. 40 ust. 1 u.b.a. stawka opłaty wynosi od 0,80 zł do 12 zł za kilogram¹¹.

Podmiot zobowiązany dokonuje samoobliczenia opłaty produktowej z tego tytułu na koniec roku kalendarzowego i wpłaca ją na wyodrębniony rachunek bankowy urzędu marszałkowskiego w terminie do 15 marca roku następnego. W razie stwierdzenia, że wprowadzający baterie przenośne lub akumulatory przenośne nie uiścił opłaty lub wniósł ją w kwocie niższej od należnej, marszałek województwa wydaje decyzję określającą wysokość zaległości z tego tytułu. W przypadku niewykonania

¹⁰ Zgodnie z art. 6 pkt 11 u.b.a. poziom zbierania to wyrażony w procentach stosunek masy zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych zebranych zgodnie z przepisami u.b.a. w danym roku kalendarzowym do średniej masy baterii przenośnych i akumulatorów przenośnych wprowadzonych do obrotu przez wprowadzającego baterie lub akumulatory w danym roku kalendarzowym oraz w dwóch latach poprzednich.

¹¹ Na podstawie upoważnienia ustawowego minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki określa, w drodze rozporządzenia, stawki opłat produktowych, uwzględniając konieczność ich zróżnicowania ze względu na rodzaje zużytych baterii lub zużytych akumulatorów oraz koszty ich zbierania i recyklingu. W Rozporządzeniu Ministra Środowiska z 3 grudnia 2009 r. w sprawie stawki opłaty produktowej określono wysokość stawki na poziomie 9 zł za 1 kilogram [Rozporządzenie Ministra Środowiska z 3 grudnia 2009 r. ...].

tej decyzji przez zobowiązanego marszałek województwa ustala, w drodze decyzji, dodatkową opłatę produktową w wysokości 50% kwoty niewpłaconej opłaty produktowej. Termin płatności wyżej wymienionych opłat wynosi 14 dni od dnia, w którym decyzja ustalająca wysokość opłaty stała się ostateczna.

Wpływy z opłat produktowych oraz dodatkowych opłat produktowych (a także wpływy z opłat produktowych *sensu largo*, tzn. opłat przeznaczonych na prowadzenie publicznych kampanii edukacyjnych oraz opłat depozytowych), zgodnie z art. 65 u.b.a., są gromadzone na prowadzonym przez marszałka województwa wyodrębnionym, oprocentowanym rachunku bankowym. Udział w wysokości 5% tych wpływów jest źródłem dochodów budżetu samorządu województwa przeznaczonym na pokrycie kosztów egzekucji należności z tytułu tych opłat i systemu ich obsługi administracyjnej. Pozostałe wpływy marszałek województwa przekazuje w terminie 30 dni po upływie każdego kwartału na rachunek bankowy NFOŚiGW.

4. Zadania marszałka województwa w zakresie wymiaru i poboru opłat produktowych *sensu largo*

Zgodnie z przepisami u.o.o. marszałek województwa wykonuje określone zadania (funkcje) o charakterze reglamentacyjnym, rejestracyjno-ewidencyjnym oraz informacyjno-sprawozdawczym w odniesieniu do podmiotów wytwarzających odpady i gospodarujących nimi. Funkcje o charakterze reglamentacyjnym polegają m.in. na:

- wydawaniu decyzji zatwierdzających zmianę klasyfikacji odpadów niebezpiecznych na odpady inne niż niebezpieczne albo decyzji o wyrażeniu sprzeciwu w tych sprawach (art. 8 ust. 5 u.o.o.),
- wyrażaniu sprzeciwu w sprawie uznania przedmiotu lub substancji za produkt uboczny niebędący odpadem (art. 11 ust. 4 u.o.o.),
- wydawaniu zezwoleń na prowadzenie działalności polegającej na zbieraniu i przetwarzaniu odpadów (art. 41 u.o.o.),
- wydawaniu zezwoleń (w formie decyzji) na zbieranie niebezpiecznych i zakaźnych odpadów medycznych lub weterynaryjnych (art. 23 ust. 4 u.o.o.),
- wydawaniu zezwoleń na spalanie odpadów poza instalacjami, jeżeli ze względów bezpieczeństwa ich spalanie w tych instalacjach nie jest możliwe (art. 31 ust. 1 u.o.o.).

Zadania marszałka województwa (wynikające z postanowień art. 49 u.o.o., art. 54-56 u.o.o.) o charakterze rejestracyjno-ewidencyjnym polegają przede wszystkim na prowadzeniu (w systemie teleinformatycznym¹²) rejestru podmiotów wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami, który stanowi integralną część „Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami” (BDO). Dokonuje on wpisu do tego rejestru (na wniosek

¹² Zgodnie z wymogami Ustawy z 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne [Ustawa z 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów...].

lub z urzędu), nadaje zarejestrowanym podmiotom indywidualne numery rejestrowe oraz tworzy dla każdego podmiotu indywidualne konto w BDO. W formie decyzji marszałek województwa odmawia wpisu do rejestru, jeżeli dany podmiot nie uiszczył opłaty rejestrowej w wymaganej wysokości, a także z urzędu wykreśla dany podmiot z rejestru w przypadku nieuiszczenia wymaganej opłaty rocznej (art. 62 pkt 1 oraz art. 64 ust. 1 pkt 1 u.o.o.). Z wykonywaniem tej funkcji związany jest zatem wymiar i pobór opłat produktowych *sensu largo* (opłat rejestrowych oraz rocznych).

Zgodnie z art. 57 ust. 1 u.o.o. opłaty rejestrowe wnoszą podmioty wpisywane do wyżej wspomnianego rejestru, jeżeli są: wprowadzającymi (sprzęt elektryczny i elektroniczny, baterie lub akumulatory, pojazdy, opony, oleje smarowe i produkty w opakowaniach) na terytorium RP lub producentami, importerami i wewnątrz-wspólnotowymi nabywcami opakowań. Opłata rejestrowa ma charakter jednorazowy, ponieważ wnoszona jest w związku ze zdarzeniem polegającym na wpisie do rejestru, a w przypadku prowadzenia przez przedsiębiorcę działalności w więcej niż jednym zakresie odnoszącym się do odpadów, uiszcza on jedną (według najwyższej stawki) opłatę rejestrową. Z obowiązku wnoszenia opłat rejestrowych zwolniono przedsiębiorców wpisanych do systemu ekozarządzania i audytu EMAS [Ustawa z 15 lipca 2011 r. o krajowym systemie ekozarządzania...].

Charakter okresowy mają opłaty roczne wnoszone przez podmioty już wpisane do rejestru (prowadzonego przez marszałka województwa lub rejestru EMAS). Opłatę roczną należy wnieść do końca lutego każdego roku. Jedynie w tym roku, w którym wniesiono opłatę rejestrową lub dokonano wpisu do rejestru EMAS, nie wnosi się opłaty rocznej. W tym zatem znaczeniu opłaty rejestrowe oraz opłaty roczne mają charakter wyłączający się, ale jedynie w ściśle oznaczonych ramach czasowych, tzn. ograniczonych do roku, w którym dokonano wpisu do właściwego rejestru.

W artyku 57 ust. 6 u.o.o. określono minimalną oraz maksymalną wysokość opłat rejestrowej i rocznej, które mogą wynosić od 50 zł do 2000 zł. Jednocześnie upoważniono ministra właściwego do spraw środowiska, aby w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określił, w drodze rozporządzenia¹³, wysokość stawek tych opłat zgodnie z ustawowymi wytycznymi, tzn. z uwzględnieniem kosztów prowadzenia rejestru. W ustawie sformułowano zastrzeżenie, że opłaty nie powinny stanowić przeszkody w uzyskaniu wpisu do rejestru albo w wykonywaniu działalności gospodarczej, zwłaszcza dla mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

Podmioty zobowiązane wnoszą opłaty rejestrowe i opłaty roczne na wyodrębniony rachunek bankowy właściwego urzędu marszałkowskiego. Wpływy z tych opłat są w równych częściach, tj. po 50%, dochodami budżetu województwa oraz dochodami budżetu państwa przeznaczonymi na prowadzenie rejestru oraz administrowanie i serwisowanie BDO. Należną budżetowi państwa część wpływów, powiększonych o przychody z oprocentowania rachunku bankowego, marszałek województwa

¹³ Do 31 marca 2015 r. nie skorzystał z delegacji ustawowej do wydania rozporządzenia w tej sprawie.

przekazuje na rachunek dochodów budżetu państwa w terminie do 30 czerwca roku kalendarzowego następującego po roku, w którym zostały wniesione.

Zadania marszałka województwa o charakterze informacyjno-sprawozdawczym polegają m.in. na przekazywaniu ministrowi właściwemu do spraw środowiska:

- kopii zgłoszeń zmiany kwalifikacji odpadów niebezpiecznych na odpady inne niż niebezpieczne wraz z kopiami wyników badań właściwości odpadów – w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji, a także zbiorczej informacji za dany rok o liczbie takich zgłoszeń – w terminie do dnia 31 marca następnego roku (art. 9 ust. 1 u.o.o.),
- zbiorczej informacji za dany rok o liczbie otrzymanych zgłoszeń uznania przedmiotu lub substancji za produkt uboczny, wyrażonych sprzeciwów oraz o przypadkach uznania przedmiotu lub substancji za produkt uboczny oraz ich masie – w terminie do 31 marca następnego roku (art. 12 ust. 1 u.o.o.).

Ponadto marszałek województwa przyjmuje, od podmiotów do tego zobowiązanych, roczne sprawozdania o produktach, opakowaniach i o gospodarowaniu odpadami z nich powstającymi, weryfikuje informacje zawarte w sprawozdaniach, a następnie wprowadza je do BDO (art. 76 i art. 77 u.o.o.).

W przepisach u.b.a. określono zasady wnoszenia opłat produktowych *sensu largo* (przeznaczonych na finansowanie publicznych kampanii edukacyjnych oraz opłat depozytowych). Opłaty przeznaczone na pokrycie kosztów publicznych kampanii edukacyjnych¹⁴ wnoszą wprowadzający do obrotu baterie i akumulatory [Draniewicz 2010, s. 19-23] na wyodrębniony rachunek urzędu marszałkowskiego (w terminie do 15 marca roku następującego po roku, którego dotyczy opłata). Stawka opłaty wynosi 0,03 zł za kilogram wprowadzonych do obrotu baterii lub akumulatorów. Wprowadzający do obrotu baterie i akumulatory może również samodzielnie, tj. bez wnoszenia opłat, przeznaczyć środki w wysokości odpowiadającej takiej opłacie na publiczną kampanię edukacyjną, w terminie do 1 marca roku następującego po roku, którego dotyczy opłata. Jeżeli wprowadzający baterie lub akumulatory nie przeznaczy na ten cel, w ustawowo określonym terminie, kwoty w odpowiedniej wysokości, to wysokość obciążającej go opłaty ulega obniżeniu o kwotę faktycznie poniesioną na publiczną kampanię edukacyjną. Wprowadzający nie ma obowiązku finansowania takich kampanii wtedy, gdy wysokość środków, które powinien przeznaczyć na ten cel nie przekracza 10 zł w danym roku kalendarzowym.

Zgodnie z art. 54 u.b.a. obowiązkiem sprzedawcy detalicznego baterii samochodowych kwasowo-ołowiowych lub akumulatorów samochodowych kwasowo-ołowiowych jest pobranie od kupującego niebędącego przedsiębiorcą opłaty depozytywnej

¹⁴ Publiczne kampanie edukacyjne oznaczają wszelkie działania mające na celu podnoszenie stanu świadomości ekologicznej społeczeństwa w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami w postaci zużytych baterii i zużytych akumulatorów oraz wspomagające osiągnięcie wysokiego poziomu selektywnego zbierania tych odpadów, w tym informowanie przy wykorzystaniu środków masowego przekazu, ulotek, broszur informacyjnych i plakatów oraz organizowanie konkursów, konferencji i akcji o charakterze informacyjno-edukacyjnym.

(w wysokości 30 zł za każdą baterię lub akumulator) oraz potwierdzenie jej pobrania, jeżeli przy ich sprzedaży kupujący nie przekazał mu zużytych baterii lub akumulatorów (opłatę zwraca się w ciągu 30 dni po przyjęciu zużytych baterii lub akumulatorów). Nieodebrane opłaty depozytowe sprzedawca detaliczny przekazuje na wyodrębniony rachunek bankowy urzędu marszałkowskiego właściwego ze względu na siedzibę tego sprzedawcy w terminie do 15 marca roku następującego po roku, w którym nastąpiło pobranie opłaty. Opłaty depozytywnej nie pobiera się, jeżeli baterie lub akumulatory udostępniane są jako przynależność albo część składowa innych urządzeń.

Wpływy z opłat przeznaczonych na publiczne kampanie edukacyjne oraz z opłat depozytowych (a także wpływy z opłat produktowych oraz dodatkowych opłat produktowych), zgodnie z art. 65 u.b.a., są gromadzone na prowadzonym przez marszałka województwa, wyodrębnionym, oprocentowanym rachunku bankowym. Udział w wysokości 5% tych wpływów jest źródłem dochodów budżetu samorządu województwa przeznaczonym na pokrycie kosztów egzekucji należności z tytułu tych opłat i systemu ich obsługi administracyjnej. Pozostałe wpływy marszałek województwa przekazuje w terminie 30 dni po upływie każdego kwartału na rachunek bankowy NFOŚiGW.

5. Podsumowanie

W przepisach u.d.j.s.t. wprost nie wymieniono opłat jako kategorii źródeł dochodów województwa. Zgodnie jednak z art. 6 ust. 1 pkt 10 u.d.j.s.t. źródłami dochodów własnych województwa są „inne dochody należne województwu na podstawie odrębnych przepisów”. Część wpływów z opłat produktowych (tzw. udziały we wpływach), określona w przepisach odrębnych ustaw, może zatem być formalnie zakwalifikowana do wymienionej kategorii źródeł dochodów. W aspekcie merytorycznym udziały we wpływach z tych opłat nie można jednak traktować jako źródła dochodów własnych samorządu województwa, mimo że w przepisach poszczególnych ustaw stosuje się zwrot „stanowią dochód budżetu województwa”.

Organom samorządu województwa nie przyznano bowiem żadnych kompetencji władczych odnoszących się do poszczególnych elementów prawnej konstrukcji opłat produktowych (np. przedmiotu, podstawy obliczenia, stawek). Kompetencje marszałka województwa są również ograniczone i sprowadzają się w zasadzie do wymiaru oraz poboru tych opłat w sposób uregulowany wyczerpująco w przepisach ustawowych. Nie pozostawiono marszałkowi województwa tzw. luzu decyzyjnego w odniesieniu do wymiaru dodatkowych opłat produktowych mających charakter sankcji (w każdym przypadku musi być ustalona w wysokości 50% niewniesionej opłaty produktowej).

Do opłat produktowych w zakresie nieuregulowanym w poszczególnych ustawach należy stosować odpowiednio przepisy działu III ustawy Ordynacja podatkowa, z tym że uprawnienia organów podatkowych przysługują marszałkowi województwa [Draniewicz 2008, s. 21-27]. Oznacza to m.in. możliwość stosowania

tw. ulg w zapłacie omawianych opłat [Draniewicz 2013a, s. 97] (art. 67a-67e ustawy Ordynacja podatkowa) polegających na odraczaniu terminów płatności, rozkładaniu płatności na raty oraz umarzaniu części lub całej kwoty zaległości. Decyzje w tych sprawach zawierają element uznaniowy¹⁵, ustawodawca bowiem dopuszcza stosowanie tych ulg w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym. Oznacza to, że nawet w razie stwierdzenia wystąpienia którejkolwiek z tych przesłanek organ nie ma obowiązku zastosowania określonej ulgi w zapłacie zobowiązania [Bekierz-Babińska 2014, s. 63; Brolik 2012, s. 44]. Jedyne w tym zakresie marszałek województwa ma określone uprawnienia, których wykorzystanie może prowadzić do zmiany terminów płatności i ewentualnie zmniejszenia obciążenia fiskalnego po zastosowaniu ulgi w postaci częściowego lub całkowitego umorzenia zaległości z tytułu opłaty produktowej.

Udział we wpływach z poszczególnych opłat jest zróżnicowany (wynosi odpowiednio: 0,5, 2, 5, 10 oraz 50%). Samorząd województwa nie może swobodnie wykorzystać tych wpływów, ponieważ w przepisach poszczególnych ustaw regulujących zasady i tryb wymiaru oraz poboru opłat produktowych wyraźnie określono cele, na które mogą być przeznaczone niniejsze wpływy, tj. głównie na pokrycie kosztów egzekucji należności z tytułu opłat produktowych i obsługę administracyjną ich systemu, a w jednym przypadku na finansowanie publicznych kampanii edukacyjnych. Uwzględniając ten aspekt, można zatem stwierdzić, że udziały samorządu województwa we wpływach z opłat produktowych (*sensu stricto* i *sensu largo*) są bliższe istocie i statusowi dotacji celowych niż udziałów we wpływach z podatków dochodowych jako kategoria źródeł dochodów samorządu województwa.

Literatura

- Bekierz-Babińska A., 2014, *Przesłanki rozłożenia na raty zaległości podatkowych*, „Doradztwo Podatkowe”, nr 8.
- Brolik J., 2012, *Postępowanie podatkowe w przedmiocie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych z art. 67a § 1 ordynacji podatkowej*, „Przegląd Podatkowy”, nr 8.
- Draniewicz B., 2007, *Konstrukcja opłat produktowych w Polsce – przegląd najważniejszych elementów*, „Prawo i Środowisko”, nr 1.
- Draniewicz B., 2008a, *Ordynacja podatkowa a opłata produktowa w ustawie o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym*, „Przegląd Podatkowy”, nr 4.
- Draniewicz B., 2008b, *Spór o charakter prawny opłat produktowych*, „Przegląd Prawa Publicznego”, nr 12.
- Draniewicz B., 2009, *Opłata produktowa*, C.H. Beck, Warszawa.
- Draniewicz B., 2010, *Opłaty i wydatki w ustawie o bateriach i akumulatorach*, „Prawo i Podatki”, nr 5.
- Draniewicz B., 2013a, *Dopuszczalność umorzenia należności z tytułu opłat produktowych*, „Prawo i Środowisko”, nr 1.
- Draniewicz B., 2013b, *Głosa do wyroku WSA z 26 kwietnia 2013 r., IV SA/Wa 2499/12*, „Prawo i Środowisko”, nr 4.

¹⁵ Por. np. [Wyrok WSA w Białymstoku z 27 sierpnia 2014 r. ...] lub [Wyrok WSA w Poznaniu z 21 sierpnia 2014 r. ...].

- Fill W., 2012, *Determinanty oraz kształt współczesnego systemu należności związanych z odpadami*, „Finanse Komunalne”, nr 11.
- Glumińska-Pawlic J., 2012, *Komentarz do art. 18, [w:] Ustawa o samorządzie województwa. Komentarz*, B. Dolnicki (red.), Wolters Kluwer Polska, Warszawa.
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r., Dz. U. nr 78, poz. 483 ze zm.
- Kotulski M., 2005, *Komentarz do art. 18, [w:] Komentarz do ustawy o samorządzie województwa*, P. Chmielnicki (red.), Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, Warszawa.
- Małecki P.P., 2012, *System opłat i podatków ekologicznych w Polsce na tle rozwiązań w krajach OECD*, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego, Kraków.
- Mączyński D., 2002, *Oplata produktowa – podatek środowiskowy*, „Monitor Podatkowy”, nr 4.
- Rozporządzenie Ministra Finansów z 10 grudnia 2001 r. w sprawie zaliczenia gmin oraz miast do jednego z czterech okręgów podatkowych, Dz. U. nr 143, poz. 1614.
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 16 grudnia 2014 r. w sprawie stawek opłat produktowych dla poszczególnych rodzajów opakowań, Dz. U. 2014, poz. 1972.
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 3 grudnia 2009 r. w sprawie rocznych poziomów zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych, Dz. U. nr 215, poz. 1671.
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 3 grudnia 2009 r. w sprawie stawki opłaty produktowej, Dz. U. nr 215, poz. 1672.
- Szymańska U., Zacher Z., 2004, *Oplata produktowa w ochronie środowiska przed odpadami opakowaniowymi*, „Ochrona Środowiska. Przegląd”, nr 4.
- Ustawa z 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej, tekst jedn. Dz. U. 2014, poz. 1413 ze zm.
- Ustawa z 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, Dz. U. 2013, poz. 888.
- Ustawa z 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, tekst jedn. Dz. U. 2014, poz. 1115 ze zm.
- Ustawa z 14 grudnia 2012 r. o odpadach, Dz. U. 2013, poz. 21 ze zm.
- Ustawa z 15 lipca 2011 r. o krajowym systemie ekzarządzania i audytu EMAS, Dz. U. nr 178, poz. 1060.
- Ustawa z 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym, tekst jedn. Dz. U. 2013, poz. 1381 ze zm.
- Ustawa z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, tekst jedn. Dz. U. 2014, poz. 851 ze zm.
- Ustawa z 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, tekst jedn. Dz. U. z 2014, poz. 1114.
- Ustawa z 20 kwietnia 2004 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową, tekst jedn. Dz. U. 2014, poz. 436.
- Ustawa z 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach, Dz. U. nr 79, poz. 666 ze zm.
- Ustawa z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, tekst jedn. Dz. U. 2012, poz. 361 ze zm.
- Ustawa z 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, tekst jedn. Dz. U. 2013, poz. 1155 ze zm.
- Ustawa z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, tekst jedn. Dz. U. 2012, . poz. 749 ze zm.
- Ustawa z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, tekst jedn. Dz. U. 2015, poz. 1392 ze zm.
- Wyrok WSA w Białymstoku z 27 sierpnia 2014 r., I SA/Bk 139/14, LEX nr 1512022.
- Wyrok WSA w Poznaniu z 21 sierpnia 2014 r., I SA/Po 1167/13, LEX nr 1512521.
- Wyrok WSA w Warszawie z 16 czerwca 2009 r., VIII SA/Wa 89/09, LEX nr 533696.
- Wyrok WSA w Warszawie z 21 września 2010 r., IV SA/Wa 654/10, LEX nr 758979.